

Téma: Egyenlőként kezelve? – Emberi jogok

3. rész: Kinek a jogai? / fellépés

Ez a rész az emberi és kisebbségi jogok történelmi szempontjaival és az azokat alátámasztó alapelvekkel foglalkozik.

E rész tanulási eredményei

A diákok

- képesek lesznek megvitatni a totalitárius rezsimek és a jogfosztás közötti kapcsolatokat
- kreatív eszközök révén jobban meg tudják fogalmazni nézeteiket és véleményüket a témáról
- saját véleményüket tudnak megfogalmazni az emberi jogok jelentőségéről

Rendelkezésre álló segédanyagok

9. segédanyag:	Híres emberi jogi aktivistáktól vett idézetek
10. segédanyag:	Totalitárius rezsimekben élő emberektől származó idézetek
11. segédanyag:	A Maslow-piramis
12. segédanyag:	Idézet
13. segédanyag:	Cikk
14. segédanyag:	Szaharov-díjat
15. segédanyag:	Az emberi jogi kérdésekhez kapcsolódó dalok és festmények

1. osztályfeladat: Példamutató emberi jogi aktivisták

Kérdezze meg diákjaitól: „Mennyire érzitek magatokat biztonságban mindennapi életetekben?” Kérje őket véleményük kifejtésére és arra, hogy indokolják válaszaikat. Ezt követően kérje meg őket, hogy gondolkozzanak el országuk történelméről, és mondjanak példákat a jogok megsértésére. Ezek a válaszok jelentős eseményhez, háborúhoz, diktatúrához vagy hasonló eseményhez kapcsolódhatnak. Magyarázza el a különbséget a közvetlen és közvetett jogsértés között. Ehhez kérje meg őket, hogy mondjanak olyan mindennapi kifejezéseket vagy nyelvezetet, amelyet ők vagy a környezetükben élők használnak, és amely valójában sértő lehet más emberekre vagy társadalmi csoportokra. Véleményük szerint ezek ártalmatlan kifejezések? Meg tudják indokolni, hogy az ilyen nyelvezet miért lehet káros és sértő? Kérje meg a diákokat, hogy gondoljanak egy olyan személyre, aki az emberi jogokért küzdött. E tevékenység támogatására használja a 9. segédanyagot.

2. osztályfeladat: Totalitárius rezsimek: Mit kaphat az ember a jogfosztottságért cserébe?

Ossza ki diákjainak a 10. segédanyagot, és mondja el, hogy olyan totalitárius rezsimekben élő emberek véleményeit fogják olvasni, akik személyes okokból nem ellenzik, vagy nem bánják, hogy megfosztották őket emberi jogaikról. Egy rövid szakaszt fognak olvasni az „Állatfarm” című ismert

regényből is, amely a totalitárius rendszerbeli életet írja le. Kérje meg a diákokat, hogy keressenek közös elemeket a 9. segédanyagban kifejtett nézetek között. Kérdezze meg tőlük, hogy vajon mindenki ugyanúgy érzett-e, mint ezek a személyek.

Irányítsa a beszélgetést az emberek szükségleteire és igényeire (és ezek jelentésére), mint a születési előjogok okaira. A szükségletek és az igények egyaránt nagyon fontos szerepet játszanak mindennapi életünkben, de mindkettőhöz járnak jogok? Fontosabb az egyik fogalom a másiknál? A szükségletek, az igények és a kapcsolódó jogok közötti kapcsolatok felfedezésének elősegítése érdekében ossza ki diákjai között a 11. segédanyagot. 1943-ban egy Abraham Maslow nevű pszichológus kidolgozta az emberi szükségletek piramisát, melynek alapját a fiziológiai szükségletek, vagyis az ember életben maradásához szükséges fizikai követelmények alkotják. Ha ezek a követelmények nem teljesülnek, az emberi test sem működhet megfelelően. A fiziológiai szükségletek ezért a legfontosabbak; először azokat kell kielégíteni. Ezt követi a biztonság szükséglete, amely magában foglalja a személyes, a pénzügyi és az egészséggel kapcsolatos biztonságot. Az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát megtekintve láthatjuk, hogy e szükségleteket alapvető emberi jogokként rögzítették. Kérje meg diákjait, hogy az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában szereplő többi jogot kapcsolják össze a Maslow-piramissal.

Ezután vitassák meg, hogy ez a piramis miként segít megérteni azt, hogy az egyének néha nem tiltakoznak, ha megfosztják őket egyes jogaiktól, például a véleménynyilvánítás vagy a mozgás szabadságától stb., amíg alapvető jogaik érvényesülnek. De mi akadályozza meg a tekintélyelvű rezsimet abban, hogy további jogoktól foszson meg minket? Előfordulhat, hogy a tekintélyelvű rezsim a népesség nagyobb részét ugyan megvédi, de adott társadalmi/kisebbségi csoportokat célba vesznek.

3. osztályfeladat: Emberiességünk védelme

Ossza ki diákjainak a 12. segédanyagot, amely Martin Niemöller, a náci koncentrációs táborok egy túlélőjének híres idézetét tartalmazza. Hogyan reagálnak a diákok az idézetre? Közös emberi természetünk valamennyiünket összeköt, és alapvető emberi jogaink közvetlenül kapcsolódnak ehhez a koncepcióhoz. E jogok védelme univerzális, és mindenkire vonatkozik, etnikai, vallási, társadalmi és minden egyéb háttérre való tekintet nélkül.

Ha szeretné tovább folytatni a beszélgetést, ossza ki diákjainak a 13. segédanyagot. Ez egy cikket tartalmaz, amelyet 2012-ben írt egy kriminológiai professzor, aki szerint az emberek nagy csoportjainak állatias jellemzőkkel való felruházása mások szemében megfosztja emberi mivoltuktól a célszemélyeket. Az ilyen dehumanizálás a múltban és ma is tragikus következményekkel járt és jár. Tudnának diákjai példát hozni olyan esetre, amikor ez előfordult?

1. csoportos feladat: Az Európai Parlament és az emberi jogokért folytatott küzdelem

Kérdezze meg diákjaitól: „Ki biztosítja az emberi jogok tiszteletben tartását?” Hagyjon a diákoknak egy kis időt a válaszadásra és a válaszok indokolására, mielőtt elmondja, hogy néha az esernyőszervezetek hatékonyabbak lehetnek ezen a területen. Tájékoztassa diákjait, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása az Európai Unió egyik alapvető értéke. Az Európai Parlament 1988-ban alapította meg a gondolat szabadságért járó Szaharov-díjat. Kérdezze meg diákjaitól, tudják-e, honnan kapta a díj a nevét. A diákoknak kiosztandó 14. segédanyagban rövid ismertetést találnak a díj elnevezésének eredetéről. Ennek alapján kérje meg a diákokat, hogy gondolkozzanak el és folytassanak vitát e kezdeményezés történelmi és szimbolikus háttéréről.

EURÓPAI TÖRTÉNELEM HÁZA

E rövid megbeszélést követően ossza csoportokra az osztályt, és kérje meg a diákokat arra, hogy elemezzék a 14. segédanyagot és válaszoljanak a kísérő kérdésekre. Emléktesse őket a Szaharov-díj eredetére és az emberi jogokért folytatott küzdelemre a hidegháború összefüggésében, és kérje meg őket, hogy a kiválasztott díjazottak alapján hasonlítsák össze és állítsák ellentétbe az akkori és a mai helyzetet. A díjat olyan magánszemélyeknek ítélik oda, akik világszerte kivételes módon járultak hozzá az emberi jogokért folytatott küzdelemhez. Hagyja, hogy diákjai felfedezzék, kik kapták meg az elmúlt években a Szaharov-díjat:

<http://www.europarl.europa.eu/sakharovprize/hu/laureates.html>

Kérje meg a diákokat, hogy gondolkozzanak el azon, az EU vajon miért követi figyelemmel az EU-n kívüli emberi jogi jogsértéseket. Mondja el, hogy egy osztályon belüli megbeszélés során meg fogják osztani csapatuk véleményét, gondolatait és eredményeit a többiekkel.

Ha marad idő, kérje meg őket, gondolkozzanak el azon, ők maguk milyen prioritásokat állítanának fel, ha ők lennének a Szaharov-díjat odaítélő bizottság tagjai. Mit tennének, ha a két alábbi lehetőség közül kellene választaniuk: az emberi jogok rendkívül súlyos, EU-n kívüli megsértése, vagy egy kevésbé súlyos, EU-n belüli jogsértési ügy? Melyiket választanák a díjra és miért?

2. csoportos feladat: Felelősségteljes jogkutatók akcióban

Ossza az osztályt 5–6, nagyjából egyenlő létszámú csoportra, és minden csoportnak adjon egy jogot vagy egy kisebbségi jogot. Hagyhatja azt is, hogy ők maguk válasszanak valós vagy kitalált kisebbségi jogokat. Mondja el a diákoknak, hogy emberi jogi csoportoknak dolgozó piackutatók, és egy adott jogkategóriával kapcsolatos marketingkampányra kaptak megbízatást a közelmúltban. Mindegyik csoportnak el kell készítenie az egész kampányt, a szövegekkel, a promóciós anyagokkal, a cselekvési tervekkel és a közösségi médiumokban való megjelenéssel együtt. A kampány nevének eldöntésekor a fent javasolt fiktív nevet is használhatják (Felelősségteljes jogkutatók akcióban), vagy maguk is kitalálhatnak egyet. Poszterek és zászlók segítségével kialakíthatják vizuális identitásukat, akár dalt is írhatnak. A 14. segédanyagban található festmények inspirációs forrásként használhatók. Mindegyik csoport úgy mutatja be kampányát társai előtt, mintha potenciális támogatók előtt tenné, és kiderül, kiket sikerül rábeszélni, hogy ügyükhöz csatlakozzanak. Kérje meg a diákokat, hogy legyenek objektívek és tartózkodjanak személyes nézeteik kifejezésétől.